

A város első állandó színházának 120. évfordulóját ünnepelte idén októberben a nagyváradi Szigligeti Színház. A prózai, báb- és tánctagozatot egybefogó intézményt 2011 óta Czvikker Katalin főigazgató vezeti, akinek hívására 2015-ben csatlakozott a társulathoz Novák Eszter mint művészeti vezető. Kettejük nevéhez kapcsolódik a korábban évtizedeken át irányvesztetten működő Szigligeti Társulat egyre erőteljesebben érzékelhető új lendülete. Czvikker és Novák a Nagyváradon jelentős polgári színházi hagyományt életben tartva igyekeznek szakmai műhellyé emelni a társulatban zajló munkát, javarészt Magyarországról meghívott és fiatal rendezők foglalkoztatásával. Ezt a törekvést mutatja az összeállításunkban tárgyalt három előadás is: a Kolozsváron színész szakon tanító Botos Bálint *Lila ákác*-rendezése, az SZFE-n 2017-ben diplomázott Szilágyi Bálint rendezése O. Horváth Sári dráMÁzat-nyertes *Gyerekjáték* című darabjából, valamint Telihay Péter *Hamletje*.

KOVÁCS DEZSŐ

HÁBORÚBAN A MÚZSÁK

Szép Ernő: Lila ákác – Szigligeti Színház, Nagyvárad / Gyulai Várszínház

A *Lila ákác* nem jöhetett el Budapestre a Városmajori Színházi Szemlére, pedig fesztiválgőztes előadás. A koronás vírus közbeszólt. El kellett utazni érte, mármint az előadásért Gyulára, a keleti országcsücsökbe, ahol épp egy harminckét éves patinás fesztivál harminckettedik felvonása zajlott sűrű, gazdag napokon át, ha csökkentett üzemmódban is. Bizonyos társulatokat, sajna, nélkülözni kényszerültünk. A nagyváradi Szigligeti Színház produkcióját Botos Bálint vitte színre, mégpedig a Guelmino Sándor-féle változatot.

Szép Ernő művéről azt szokták mondani, hogy édes, érzelmes, tán melodramatikus is csöppet. Természetesen ebben az interpretációban is vannak érzelmek, nem is csekély mennyiségben, de különös fénytörésben, kiváltképp az első felvonásban. Nyelvilag is erős a matéria, telis-tele pompás mondatokkal, „a fiatalság a fiatalokra van pazarolva”, hogy mást ne mondjunk. Jótékony humor, érzékeny ironia lengi be a játékot s élte a sístergő jeleneteket (meg a hibátlan szereposztás), és ez nagyon üdítő.

Pereg a nagyváradiak finom érzékkel, erős rendezői ecsetvonásokkal, színészi elokvenciával megrajzolt *Lila ákác*a; karcos, szögletes, szúrós, szép; de nem úgy szép, ahogy a szép szép, ahogy Széptől megszokhattuk; semmi édesség, semmi elomlás, semmi érzelmi hullámvadás; csak ironikus csillámlás a gesztusokban, a koreográfiában, a szarkazmus zörgő, fényes sztanioljába csomagolva. Mégis dupla adag adrenalin, csak legyen, aki befogadja.

Botos Bálint rendezése igen gondosan komponált munka: precíz hangsúlyok, kítartott gesztusok, verbális és gesztikus poénok zuhataga, amelyben a szereplők stilizált mozgásának, a koreográfiának épp olyan fontos szerepe van, mint a kihegyezett dialógoknak, a színészi jelenlétnek, a takra kimért megszólalásoknak, a célzottan adagolt preszióz zenének. Mozgalmas, táncos jelenetekben dőlnek, hajladoznak, egymásra tolnak,

Mi? Szép Ernő – Guelmino Sándor: *Lila ákác*

Hol? A nagyváradi Szigligeti Színház vendégjátéka a Gyulai Várszínházban

Ki? Sebestyén Hunor, Román Eszter, Tasnádi-Sáhy Noémi, Kardos M. Róbert, Gajai Ágnes, Hajdu Géza, Kiss Csaba, Balogh Attila, Lajter Márkó Ernesztő, Kocsis Anna / Koreográfia: Györfi Csaba / Díszlet és jelmez: Bajkó Blanka Alíz / Rendező: Botos Bálint

szétrebbernek hőseink, ahogy a lendületes tempó diktálja, ahogy illik. Egy figurát úgy visznek ki, átlósan tartva, mint egy fabábút. Elindul egy kifacsart mozdulat, valami érzület, de gellert kap azonmód, mert mindjárt vissza is vonják, átúszik reálba, földszagúba, és kész, ennyi; libikóka, lebegés, groteszk a javából. Az első rész sprődebb, szögletesebb, a második érzelmesebb, de itt meg épp az érzelmek veszik meg a közönséget. A szögletesség a rajzolt díszletképben is folytatódik, Bajkó Blanka Alíz alig néhány faközöld fémkeretnyi, feldöntött fotelnyi terében ki-be mászkálnak az orfeumi lelkek, hol a szekrényből lépnek színre, hol csak úgy ott vannak a pamlagon, valakinek az ölében, bizonyos urakéban, még bizonyosabb asszonyokéban.

És jönnek sorban a színi tünemények. Itt van mindjárt Zsüzsü úr a lokálból a maga csalé aranyparókájával, tüsténkedő tüchttségével, csipkedős smirglimodorával; ifj. Kovács Levente adja, öröm nézni csúszkáló vehemenciáját, hallgatni felkunkorított hangsúlyait; akár a masszívan nyomuló Bizonyos urat, szépasszonyok igaz tisztelőjét. Komótosan araszolgat színre Józsi főúr, poroszkál apró, kimért léptekkel, aztán visszacsoszog, mert feledte vagy feledni próbálta, amit hallott; rendelni akarnának tőle az orfeumi ficsúrok, de ő újra meg újra csak jön, rendület-

lenül, mint az árvíz, a maga örökös mániáival, a szöszöléseivel – Hajdu Géza tipegő főpincére kerek sorsvázlatot rajzol a biológiai színjátszás magasiskolájaként. A parókák nem öszülnek.

És a színen Bizonyosné őnagysága, Tasnádi-Sáhy Noémi hódító delnője, akinek a karján fürtökben lógnak a fiúkák, aki rutinból tud sokat a méla, sötét férfilelekekről, a korosodó dívák halálos féltékenységéről. Ha fiúszagot érez, az ellenállhatatlanul hat rá. A legszebb, mikor örök riválisával, a fiatalka Tóth Mancival együtt táncikálnak, előd és utód, az orfeum bimbózó meg hervadó szépei.

Román Eszter Mancija bejön, illedelmesen válaszol, ha kérdezik, bemondja nevét: Tóth Mancsi. „Nem baj”, hangzik a komment, és Mancsi csak néz maga elé meglepetten, csodálkozik, sokat álldigál tanácstalanul a befelé forduló lábfejjével; csámpás, mondanák rá az irigyek, „miháncs”, ezt meg ő mondogatja – Szép Ernőnél meg Nóti Károlynál találni ilyen delikát szóleleményeket. Az előadásban, mi tagadás, fölértékelődnek a szavak, a regénybeliek és a vendégül hívottak is, van belőlük néhány, de belesimulnak a csillogó alapmatériába.

És akkor a Mancsi odakuporodik a pamlagra vagy a Csacsinszky fiú ölébe, de az ifiúr mással van elfoglalva, önmagával legelébb, van ilyen. Sebestyén Hunor remekbe szabott mélabús Palikája elvan magában, és boldog a maga boldogító boldogtalanságával. A leány rajongó, megszeppent kamasz, megmegújuló rohamokkal ostromolja az ő végre megletelt Paliját; a kiszemelt áldozat nyakába veti magát, a fiú visszahőköl, nincs ekkora érzelmi túltengéshez szokva, háritani próbál, de hiába.

Már-már bohózzati a szcéna, nem először, akcióznak, fognak, piruetteznek a kiváló Györfi Csaba aprólékosan koreografált táncrendjére. De azért úgy-ahogy szárba szökken a kéktiszta szerelem is (Szép színei – péhádé témaajánlat a setétlő jövő virológiabúvárainak), vagy valami efféle, ilyesféle; mondjuk, legalább az egyik oldal rendben levőnek látszik.

És akkor a szikrázó hölgyikék meg a sokat látott, sokat használt megperzselődött rutinok koszorújából kiragogy a lokálban Román Eszter félénkre, szépre mintázott Mancija.

Megtelik vele a színpad.

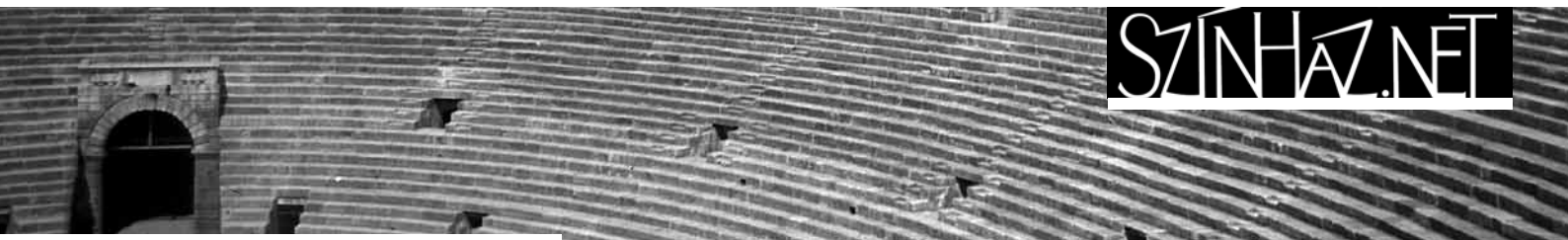
Úgy libben színre, ahogy az üde tavaszi szellő fújja szét a nehéz, súlyos fellegeteket. Kolozsváron már készül a *Rómeó és Júlia*, ő adja majd Júliát, ifj. Vidnyánszky Attila rendezzi.

Azt hiszem, ilyen koncentrált töménységben csak az a társulat tud fogalmazni, ahol régóta szisztematikus építkezés folyik.

Román Eszter és Sebestyén Hunor. Fotó: Vigh László Miklós

HIRDETÉS

SZÍNHÁZ.NET

- ◆ KRITIKÁK: Don Carlos, Minden negyedik (Radnóti Színház), Táncos a sötétben (Forte Társulat), Kár, hogy rák (Panodrámá), A jegyzőkönyv (Átrium), Nero (Stúdió K), Egy kupac kufli (Kolibri), Rügyek és gyökerek (Budapest Bábszínház); MINDEN (is) (Artus), Körforgás-est (Győri Balett), Gergye Krisztián és Fehér Ferenc bemutatói
- ◆ TÁVBESZÉLŐ: Gergye Krisztián és Hód Adrienn
- ◆ INTERJÚ: Martin Márta